

Мастацтва кнігі ў цэнтры Міра

Свята “Кніжныя сустрэчы ў Мірскім замку” прайшло ў старажытным мястэчку

Ладзіцца яно другі год. Сёлета было прысвечана 20-годдзю ўключэння цытадэлі ў Спіс сусветнай спадчыны ЮНЭСКа. Як і летась, у цэнтры ўвагі – гістарычная кніга.

КНИГА ЯК СИМВАЛ КУЛЬТУРЫ

– Кніга – гэта не проста культура. Гэта нешта больш глыбіннае, што дазваляе фарміраваць культуру краіны, менталітэт народа, будучыню нашай дзяржавы. Шчыра спадзяюся, што ініцыятыўны Міністэрства інфармацыі і Міністэрства культуры адносна кніг будуць шырэйшыя. І мы ўбачым новыя ідэі не толькі ў гэтым годзе, але і ў наступных, – адзначыў, адкрываючы свята, намеснік міністра інфармацыі Беларусі Ігар Бузоўскі.

Сярод ганаровых гасцей “кніжных сустрэч” – адзін з ідэйных натхняльнікаў свята Аляксандр Карлюкевіч і былы дырэктар музея Вольга Папко.

– Нягледзячы на шматлікія артэфакты, сёння ў старажытных сценах нашага музея галоўнай стала кніга, – адзначыў дырэктар Замкавага комплексу “Мір” Аляксандр Лойка. – Спадзяюся, мы атрымаем задавальненне ад сустрэчы з новымі выданнямі і цікавых прэзентацый.

У гэтым годзе свята “Кніжныя сустрэчы” звязіла фармат: у сувязі з эпідэміялагічнай сітуацыяй выставу-продаж кніг, творчыя сустрэчы з пісьмёнікамі і прэзентацыі іх кніг вырашылі не праводзіць. І хоць непасрэдна ў Мірскім замку сабралася гасцей менш, чым год таму, далучыцца да свята маглі тысячы – упершыню былі арганізаваны прамыя ўключэнні.

Таксама ў рамках свята ў музеі адкрыліся і будуць працаваць яшчэ некаторы час шматлікія выставы. Так, 500-годдзю беларускага кнігавядання прысвечана выстава “500 гадоў. Мастацтва, кніга, мастацтва кнігі”, якая вяртае гасцей на нацыянальную выставу “Скарыніяна”, якая праходзіла ў 2017 годзе. Яна аб’яднала некалькі праектаў, прысвечаных беларускаму гуманізму, пераадрукару Францыску Скарыну.

Яшчэ адна выстава паказвае гісторыю беларускага экслібрыса ад пачатку мінулага стагоддзя да нашых дзён. Ёсць тут экслібрысы беларускіх класікаў гэтага жанру, у тым ліку Анатоля Тычыны, Міколы Селешчука, Вольгі Крупянковай, Юрыя Якавенкі і многіх іншых.

А выстава карцін Юрыя

Крупянкова распавядае гісторыю Міра як яўрэйскага мястэчка. Гэтая тэма цесна звязана і з Мірскім замкам – у гады вайны тут было гета. У паўночна-ўсходняй вежы ёсць экспазіцыя, прысвечаная гэтай тэме.

ГІСТОРЫЯ Ў ВЫДАННЯХ

Галоўнай падзеяй другой паловы свята “Кніжныя сустрэчы ў Мірскім замку” стаў круглы стол на тэму “Замкавы комплекс “Мір” – аб’ект Сусветнай спадчыны ЮНЭСКа”.

Удзел у ім прынялі намеснік міністра інфармацыі Ігар Бузоўскі, былы міністр інфармацыі, натхняльнік свя-

– *Нашы навуковыя даследаванні выліліся ў серыю Genus Albaruthenicum. I першая кніга прысвечана роду Іллінічаў, заснавальнікаў Мірскага замка, – распавёў загадчык аддзела генеалогіі, геральдыкі і нумізматыкі Інстытута гісторыі Аляксей Шаланда. – Наша ідэя – выдаць навуковыя даследаванні пра роды, якія валодалі замкам. Дзякуючы гэтай тэме можна азнаёміцца*

та Аляксандр Карлюкевіч, былы дырэктар Замкавага комплексу “Мір” Вольга Папко, намеснік дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Аляксандр Суша, дырэктар дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея Якуба Коласа Аляксандр Храмой, дырэктар выдавецтва “Навуковы свет” Ала Зміёва і іншыя госці, прафесійна звязаныя з кнігай. Таму невыпадкова ад тэмы Мірскага замка гутарка перайшла да выдавецкіх праектаў. Многія можна будзе ўбачыць зусім хутка, плануецца прадставіць іх і на наступных “Кніжных сустрэчах у Мірскім замку”. У большасці сваёй гэта гістарычная літаратура, акцэнт на якой і робіць свята ў Міры.

Тэма кнігі і кнігавядання блізкая і самому Мірскому замку. Не толькі ў сувязі з тым, што яго ўладальнікамі была сабрана найбагацейшая бібліятэка. Замкавы комплекс стаў навуковым цэнтрам, вынікі працы якога мы бачым у тым ліку ў яго выданнях.

Адно з нядаўніх – фотаальбом “Мір. Замак”, які пад адной вокладкай аб’яднаў архіўныя і сучасныя фатаграфіі комплексу. Пакуль я задумка на перспектыву ў дырэктара музея Аляксандра Лойкі ёсць прапанова да калекцыянера і гісторыка Уладзіміра Ліхадзедава выдаць яго серыю “У пошуках страчанага” кнігу аб Міры.

Гісторыю Мірскага замка раскрываюць таксама выданні ў рамках серыі Genus Albaruthenicum Інстытута гісторыі НАН Беларусі.

Альбом “Мір. Замак” выдадзены музеем “Замкавы комплекс “Мір” пры фінансавай падтрымцы Міністэрства інфармацыі Беларусі. Яго выданне прымеркавана да 20-годдзя ўключэння Мірскага замка ў Спіс сусветнай спадчыны ЮНЭСКа. На працягу апошніх гадоў музей актыўна вёў працу па выяўленні фотадакументальных крыніц у архіўных зборах не толькі Беларусі, але і Літвы, Польшчы, Расіі. Знойдзеныя здымкі ўпершыню прадстаўлены ў гэтым выданні. Таксама сюды ўвайшлі фотаздымкі з калекцыі самога музея, якія на сёняшні дзень лічацца самымі раннімі фотавывявамі Мірскага замка і мястэчка Мір.

– *з гісторыяй не толькі замка, але і ВКЛ. Літаральна толькі што завяршылася праца па стварэнні макета новага выдання, прысвечанага Ганне Кацярыне Радзівілі з роду Сангушкі, вядомай як «Чорная дама». Спадзяемся, кніга неўзабаве пабачыць свет.*

У гэтым годзе дзякуючы намаганням музея Якуба Коласа была выдадзена дзіцячая кніга пісьмёніка “Міхасёвы прыгоды”, у планах – да наступнага свята ў Міры выдаць “Казкі жыцця” факсімільна і ў сучасным афармленні.

І гэта – толькі зусім невялікая частка ўнікальных праектаў, якія рэалізуюцца ў Беларусі і раскрываюць значныя старонкі яе багацейшай гісторыі. Асабліва маштабна плануецца прадставіць іх праз год на трэціх “кніжных сустрэчах”.

НОВЫЯ КНИЖНЫЕ ПАЛІЦЫ

Падчас “Кніжных сустрэч у Мірскім замку” ўрачыста адкрылі кніжныя паліцы ААТ “Белкніга”. Яны занялі сваё месца ў краме “Сувеніры” замкавага комплексу.

Вядома, кнігі пры цытадэлі і раней былі даступныя наведвальнікам. Зараз жа выдзеленая плошча дазволіць размясціць больш цікавых выданняў для чытачоў усіх узростаў. Будзе і мастацкая літаратура, і навукова-папулярныя выданні.

– *Упэўнена, гэтыя кнігі знойдуць свайго чытача. А мы будзем пастаянна папаўняць асартымент, кніжныя навінкі сюды будуць паступаць вельмі аператыўна, – адзначыла намеснік дырэктара ААТ “Белкніга” Святлана Гук.*

Гэтыя словы ўжо пацвярджаюцца справай. Так, зусім нядаўна пабачыла свет кніга для дзяцей Ірыны Токаравай «Гадзіннік, або Цім ў Мірскім замку». Гэта працяг падарожжаў Ціма і яго сяброў па Беларусі. Набыць яе можна ў Мірскім замку.

Таксама ў ліку навінак – альбом “Мір. Замак”, выдадзены музеем “Замкавы комплекс “Мір” пры фінансавай падтрымцы Міністэрства інфармацыі Беларусі. Яго выданне прымеркавана да 20-годдзя ўключэння Мірскага замка ў Спіс сусветнай спадчыны ЮНЭСКа. На працягу апошніх гадоў музей актыўна вёў працу па выяўленні фотадакументальных крыніц у архіўных зборах не толькі Беларусі, але і Літвы, Польшчы, Расіі. Знойдзеныя здымкі ўпершыню прадстаўлены ў гэтым выданні. Таксама сюды ўвайшлі фотаздымкі з калекцыі самога музея, якія на сёняшні дзень лічацца самымі раннімі фотавывявамі Мірскага замка і мястэчка Мір. Ёсць і сучасныя здымкі, якія адлюстроўваюць прыгажосць і веліч беларускага замка.

ТАЦЬЯНА КУЗНЯЧЭНКАВА

АДКРЫТАЕ КАФЭ І ІТАЛЬЯНСКІ ПАРК

Свята “Кніжныя сустрэчы ў Мірскім замку” сёлета прысвечана не толькі ўласна кнізе, але і невялікаму, асабліва ў кантэксце пяцівекавой гісторыі, юбілею самога замка – 20 гадоў таму ён быў уключаны ў Спіс сусветнай спадчыны ЮНЭСКа.

У свой час рэканструкцыя Мірскага замка стала адным з самых маштабных і амбіцыйных планаў маладой незалежнай Беларусі. Не адзін год і нямала сродкаў спатрэбілася, каб жамчужына беларускай архітэктуры паўстала ва ўсёй красе.

Дзякуючы прызнанню сусветнай значнасці помніка архітэктуры і маштабнай рэстаўрацыі рэканструкцыяй сёння Мірскі замак ведаюць і наведваюць турысты з усяго свету.

Здавалася б, можна паставіць кропку ў маштабнай працы. Аднак сам замак быў толькі першым этапам аднаўлення уладанняў некалькіх родаў.

Абнаўлення патрабуе дамба на возеры. У бліжэйшых планах – правесці яе рэканструкцыю так, каб размясціць там сезонны гандаль і невялікае адкрытае кафэ з відам на возера і 500-гадовы замак.

Таксама ў планах адрэджэнне рэгулярнага італьянскага парку, які існаваў каля замка ў часы Радзівілаў.